Ч. 208. Чернівцї, субота дня 21. вересня (3. жовтня) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину" виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернївцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини" находить ся в Чернївцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім" по 10 кр. від стрічки.

Черновецкі новини.

Новий пейсатий противник.

Маємо нового противника! Кажуть, що після числа противників чоловіка або партиї пізнає ся его значінє. В такім випадку значінє руских народовцїв буковиньских досить велике, коли против них ідуть Волохи, недоварені москвофіли, жиди і — богато иньших сердечних приятелїв, що раді би нас утопити в ложцї води. Против нашої ґазети *Буковини* з ґазет черновецких воюють: Буковинскiй Вѣдомости, Православная Буковина, Селянинъ, Buk. Post, Desteptarea, Gazeta Bucovinei, а в остатних часах і Bukowinaer Rundschau. Щоби упорати ся з тими ріжнородними ворогами у себе дома (бо в самих Чернівцях) — треба немало передовсїм терпеливости і холоднокровности. На щастє всї ті противники так мало знають, що і в борбі повинна бути етика і справедливість, що майже без виїмки все перевертають правду до гори ногами — і роблять неможливою всяку людяну виміну гадок.

Є противники, з котрими — як то кажуть — годить ся сперечати ся з капелюхом в руцї, бо хоч они иньшої думки, але гідні поважаня; — а є знов противники, для котрих зневажливе мовчанє є найлучшою відповідию. У них почутя справедливости і людяности не глядай, до совісти їх не промавляй, бо то на нїчо не здасть ся; красше місце в ґазетї заповнити щоденними новинками, як заводити спір з такими противниками. А такими суть вичислені перше черновецкі ґазети.

Три з них, Бук. Вѣдомости, Buk. Post i Buk. Rundschau, сотворили тепер тїснїйшу спілку під протекторатом бар. Мустаци, і посполу передруковують свої напасти на Русинів. Наступають іменно тепер вибори і до ради міста Чернівцїв і до ради державної, отже бар. Мустаца уважав за потрібне приєднати ще на свої услуги і Buk. Rundschau, аби мав трійцю ґазет на свою оборону.

В тій ґазетї дістали ми нового пейсатого противника. Рация істнованя сего противника така: Пан Гершко Чоп, властитель друкарнї в Чернівцях, славний у всїх товариствах зецерів яко великий „добродїй" їх, видає собі свою ґазету. Чому би не видавати, коли то чистий інтерес? А щоби інтерес ще лїпше йшов, то він за відповідну цїну відступає ґазету, кому треба на услуги. Отже Buk. Rundschau служить раз Румунам, потім іде против них, далї переже знов яку иньшу метаморфоу, відповідну до „впливу" в кишеню — і все те без найменьших закидів совісти. В потребі пан Гершко Чоп, подібно як редактор Buk. Post Моріц Штекель, перекидають ся нараз в великих оборонцїв православної віри і на вдивовижу сьвітови хотять бути більше православними, як самі сьвященики. Справдї ein Schauspiel für die Götter!

Так отсе в остатних часах зчудувало нас не мало, що нараз Rundschau стала так дуже придивляти ся руским справам і то через окуляри Мустаци. Досьвідні люди, що бачили вже ріжні метаморфози сего брукового письма, пояснили нам, що нема чого чудовати ся і що треба тілько більше заплатити, а Rundschau готова зараз перекинути ся на найбільшого прихильника Русинів. Що то п. Гершкови шкодить? Аби інтерес ішов!

І промавляй до совісти такого пейсатого противника! Шкода заходу!

Ѣ і Ъ.

І „Буковинскiй Вѣдомости і „Православная Буковина" дали би ся за ъ повісити. В обороні памяти і слави сего нїмого покійника они пролляли кілька коновок слїз, списали кілька горцїв атраменту, а на „фонетиків" накидали ся тілько болота, що задля сеї памяти покійника Иора, задля спільного ворога і однакового способу борби, та ще й на підставі пословицї: „Яке

---

14)

ФРІЦ РАНДЕЛЬ.

Повість з норвеского

Жр. Вінтергїельма.

—

(Дальше).

Фріц від'їхав був уже від довшого часу. Поїхав другого дня по тій сценї, що ми от що лиш описали, і прямо спішив ся віддалитись. Також і у дорослих пробуджує ся часом з дитиньства трохи сумлїня. У дитини не видає ся можливість караючих наслїдків нїколи так грізно ясною, як безпосередно по злім вчинку.

Фріц був досить в лїтах, але коли заколисував до сну своє сумлїнє фільозофічними поглядами, страхав ся по дитячому перед конвенціональними наслїдками. Як хто задзвонив при дверях, зривав ся зі страху, чи не несе єму листоне листу від Кляри, або — що було би ще гірше — чи не стоїть на дворі панї Віртова і не глядить за ним своєю чорною кляпою на оцї.

Виходячи, оглядав ся осторожно довкола, щоби не спіткати чогось неприємного; нїчо єму не помагало, що встидав ся сам перед собою. Сей повтаряючай ся, наглий страх прийшов на него несподївано, Бог знає відки. І длятого спішив ся утечи з міста.

А він не потребував обавляти ся жадної пригоди. Кляра не думала жадного листу писати до него, а панї Віртова не знала о нїчім.

Так само нагло як Кляри сильне зворушене, прийшла у неї реакция, а коли побачила по безсонній, болїсній ночи розвидняючий ся ранок, стала о кілька лїт дозрільшою. Що Фріц не любив еї цїлим серцем, розуміла тепер так добре, як те, що она ще его любить. Але она чула тілько огірчене для него і страх за себе саму.

А Фріц подорожував і вже не було его богато днів, а она не думала навіть про него, так само як про Аазума. Кождого разу, як він приходив до них у дім, ставало для неї офіцияльне відношенє їх заручин чим раз більше невносимє; він здавав ся їй зі своєю тихою, незручною преданностию на конець майже ідіотом.

„Она певно нинї не в найлучшім настрою," відзивав ся він часами тихо до панї Віртової, котра також по трохи розуміла, що він думає під тими словами, але Кляра не могла нїчо більше сказати, як те, що нїчо не стало ся.

Але одного днїя, як була сама з Аазумом, запитала ся, чи схоче на разї задержати в тайнї се, що она хоче єму сказати, а коли прирік, заявила, що не може его любити.

Як би фунт кави спав нагло з марки на шїстьдесять феників, не був би він гірше скаменїв з задиву. Гладив рукою ясне, тонке волосе, а на его лици розляв ся вираз, котрий після его внутрішних чувств повинен би бути сумний, зворушаючий, а на жаль так само міг глупим видати ся.

„Але-ж ми прецїнь заручені," сказав по малїй павзї. „Прецїнь не думаєш, щоби..."

„Я не любила тебе нїколи, як повинна була, сказала, не зводячи очий від своєї роботки. Сидїла саме на тім місци, як тогдї пополудни, коли Фріц прийшов до неї; — і она спаленїла, пригадавши собі на се; але ся зміна краски відповідала зовсїм до ситуациї.

„Не можу того зрозуміти," сказав Аазум тихо.

Могла казати, що хотїла, він не розумів еї. Не міг на жаден спосіб зрозуміти, чи се она говорить правду. Тому мусїла ужити послїдного способу. Він прирік їй наперед, що хотяй би і якого набрав переконаня про ню, однак нїколи не скаже про те нїчо еї матери і чула інстинктовно, що той повільний і неповоротний, але праведний чоловік дорожить своїм словом.

Она оповіла єму всьо. Був се страшенний удар для Аазума. Цїлий склад его щастя спалив ся без забезпеченя. По що він має ще працювати? Ся любов була всїм для него! Не для себе самого, але для своєї любови купував він і продавав. Як єму удалось в дотепний спосіб купити товар від хлопів о кілька феників нисше цїни торгової, оправдував ся в своїм тихім сумлїню тим, що зиск складає для Кляри. Коли цїлком не відпродував товару prima якости, потїшав ся чесний чоловічок тим, що єму се простить ся задля Кляри, задля его великої любови. Тепер може замкнути свою крамницю; его житє не виплачувалось єму.

Бо всьо був би зніс сей чоловік від неї, з нею і для неї, тілько не се, щоби его ошукала в такий спосіб.

Любив еї, однак не міг собі вже предста-

їхало, таке здибало“, ті дві ґазети повинні бути найбільшими приятельками. Тимчасом так не є.

„Православній Буковині“ не подобає ся і „Народна Рада“ тутешна (москвофільска) і редактор „Бук. Вѣдомостей“ з „утиним (качачим) носом“ — так єго в ґазеті своїй назвав, — не подобає ся і Тиміньский і єго полїтика — одним словом, редактор Козаркевич щось „чує“ до таких самих, як він, поклонників *йора*. Так само „Бук. Вѣдомости,“ хоч як їм то немило кидати ся на поклонника *йора*, від часу до часу жменю болота кинуть і в єго бік.

Що за морока? Видко, одно *ъ* не есть таке, як друге *ъ*, хоч як они з лиця до себе подібні. Звістна річ, трудно знати, чому они до себе серця не мають, але справдї, варто їм подякувати за ті веселі хвилї, які они подають читаючій публиці своїми суперечками. А й в поважних річах варто їх часом послухати. І так в „Православній Буковині“ читаємо, що говорив редактор Козаркевич на зборі „Народної Ради.“

„Тогди каже, коли Румуни зуміли в соймовій більшости при помочи наших послів (значить Тиміньского і Воляна) осягнути все, чого їм тілько забагало ся, наші посли вдоволяють ся лише величанєм кількох ялових, а почасти навіть скандальних своїх промов, (як „преславна“ промова Тиміньского, що закінчила ся словами „Ich habe geheiratet uud Punktum!“) і гончарскою школою у Вижници — в ґазетці, лише на ту цїль нанятій і підтримуваній. Они вважають навіть непотрібним явити ся хоч би один раз перед своїми виборцями, щоби здати справу зі своєї „дїяльности“ і вислухати бажань своїх виборців, хоч они підчас виборів дали слово чести, що будуть то часто робити.

Чи они подумали о тім, що та гончарска школа — та сама собою гарна річ, придумана певно мозком хитрих румуньских шовінїстів,— то лиш пісок в очи нашого народу, аби Волохи могли собі заложити румуньску школу виробів з дерева в Кімполунґу?

Таке поведене наших послів тим сумнїйше, що в виду нього представляють ся мнимі і обманчиві успіхи україноманів, тих польских і езуїтских башибожуків (sic!), *величезними і правдивими успіхами і приманюють таким способом не мало короткозорих в українаманьский табор. То найсильнїйша вода на новоерский млин.*“

Справдї, п. Козаркевич гідний „громкого одобренія і рукоплесканія“ за ту отвертість. Так єсть, ми „українομани“ працюємо і збираємо успіхи; а кацапня лиш доказують, що то „дѣйствительно безуміе, невѣдѣніе и даже безхарактерность писати „русскій“ черезъ одно *с*.“ На таку полову розумні люди не ловлять ся.

Дещо веселого.

Наконець черновецких новин подаємо дещо веселого, як два йори сварять ся, хто з них лучший. В 18. числї „Православной Буковины“ в переписцї редакциї читаємо такі приспівки п. Козаркевича до п. Тиміньского і редактора „Бук. Вѣд-ей“. Подаємо в ориґіналї в черновецко-московскім жарґонї, бо так сьмішнїйше:

„Извините, — пише редакция до когось — що мы не можемъ помѣстити Ваше письмо въ нашу редакцію подъ заглавіемъ: „Трошка Туманскій, чи таки цѣлкомъ Туманъ“? и съ девизомъ:

„Съѣхался Оселъ изъ мясной
Съ Туманомъ изъ кушнерской
Будто-бы въ Заставнѣ
и т. д.“

въ нашей газетѣ, такъ якъ оно представляется полемикою изъ пасквилемъ въ „Буковинскихъ Вѣдомостяхъ“ подъ маркою: „Изъ Заставны“. („Трошка розумне, чи цѣлкомъ дурне?“) и съ прежними пасквилями той „газеты“, а мы считаемъ подъ нашею честью полемизовати съ упомянутымъ свисткомъ.

Если Вы призадумаетесь надъ тѣмъ, кто состоитъ издателемъ, собственникомъ и властителемъ (!) той „газеты“, кто ю пишетъ, а кто ю содержитъ и поддерживаетъ, кому она дѣйствительно служитъ, а кому лишь для „людского ока“ и на обманъ, надъ ея подлыми искаженіями и перекручиваніями и уличнымъ тономъ, то Вы не сможете не признати, що упомянутая „газета“ не въ состояніи оскорбити насъ, изъ дѣда-прадѣда коренныхъ православныхъ Буковинцевъ, щиро, ревно, неустрашимо, серіезно, честно и прилично трудящихся около „Православной Буковины“ на благо нашего несчастного народа, и що намъ не слѣдуетъ ставати на поединокъ съ такого рода „газетою“ якъ „Буковинскі Вѣдомости“!

Так судить навіть „Прав. Буковина“ про „Буков. Вѣдомости“. І заводи з ними серіозну обміну думок!

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 2-го жовтня 1896.

В справі фінансових прокураторий. Аби зарадити раз на все дуже злим виглядам на аванс при фінансових прокураториях, намірено в 1897 р. значне побільшене урядників при тих прокураториях. А іменно буде більше о 1 радника двору, 10 старших радників, 17 радників, 9 секретарів і 7 ад,юнктів (новокреовані посади замісць теперішних концепістів). Ад'юнкти дістануть 600 зр. річно платнї. Сим хоче держава бути справедливою супротив урядників фінансових прокураторий за те, що мусять мати цїлком специяльну квалїфікацию, а заразом щоби придержати молодших урядників при тім становищу, бо ті стали втїкати до суду, де тепер лїпші вигляди на аванс. Старші фінансові радники, котрі через пять лїт були фінансовими прокураторами, дістануть особистий додаток річно 500 зр. Як бачимо, сим справдї зарадить ся лиху, котре відстрашувало молодих людий від тої служби при фінансових прокураториях.

Важне рішенє. Мінїстерство судівництва рішило на дотичне запитане одного висшого краєвого суду, що той один рік, який має судовий практикант служити яко добровільний охотник в війску, не має ся вчислювати до лїт служби, коли практикант ще не скінчив потрібної до авансу практики; коли-ж той час практики минув, то має ся рік, вислужений в війску, вчисляти до

вити, як би она була єго жінкою. В понятю про чесноту любови лежав у того чоловіка дивний рід характерности. Богато иньших було би на єго місци мовчало і простило, але тут навіть не помогло би і се, бо она прецїнь не хотїла єго, думав він.

„Се дуже дивне,“ сказав єго перший субект Андерзен кілька днїв пізнїйше до хлопця.

І се було дїйсно дуже дивне, бо він ладив великий білянс та спішив ся єго покінчити. Вечером третього дня, коли субект і хлопець замкнули склеп, віддали касу і віддалили ся, просив Аазум свою господиню, щоби принесла єму вечеру до контори. Се лучало ся часто, коли він працював над книжками і було знаком, що хоче бути неперешкодженим.

Лишивши ся на самотї, ходив поволи і спокійно від каси до пульта і назад до каси з одною великою книгою за другою. Нотував, сумував і рахував, а потім клав знов кожду книжку на своє місце. Коли би хтось придивляв ся єму, був би не міг нїчо иньшого подумати, як те, що він занятий, як звичайно, своїми книгами. Бо і перейшов він вже перед тим найтяжшу борбу. Ночи були майже всї безсонні, днї бездїльні, але сам з собою обчислив ся, що не може довше жити. Коли умре, тодї не буде нїкого, хто би знав причину, крім Кляри. Мати не дізнасть ся нїчого, а другі будуть думали, що се приступ божевільства; всьо видалось би дуже природно. А жити не мав нїяк сили, коли все пропало, для чого він жив.

Виготовив всї рахунки і вложивши останню книгу до шафи, вибрав з найдальшої передїлки малий револьвер і малу бляшанну пушку. Єї положив на пульт. Потому отворив пульт і витягнув червону сафіянову нотатку, котру провадив, щоби завсїгди скоро переглянути стан своєї торговлї. Переглядав свої примітки олівцем писані, додав ще ту і там дещо, а потому написав на першій, чистій сторонї книжки слїдуюче:

„Коли я вже буду неживий, бажаю, щоби мій приятель купець Андрій, Матвій Шулярунд заряджав і полагодив мою спадщину, з котрої випаде після виказу сеї книшки в приближеню межи сто пятнайцять а сто двайцять тисяч корон остаючого маєтку. Записую сей маєток містови Християнії, але з постановою, що проценти мають поки-що дочислятись до капіталу: коли-б міжтим показалось, що панна Кляра Матильда Віртівна, моя наречена, в відношеню до єї роду і вихованя — однаково чи замужна, чи незамужна, — потребувала би удержаня, мають виплачувати ся річні проценти для неї в місячних ратах. По єї смерти мають ужити ся проценти істнуючого капіталу на виховане дївчат з міста Християнії.“ Додав ще кілька подрібнїйших заряджень, а остаточно в віддільній стрічці:

„Боже, буди милостив души моїй!“

Коли се написав і підписав, заложив знаком книжку, положив ключики до огнетревалої каси в шуфлядку, котру замкнув, полишаючи ключ в дїрці. Потому написав лист до свого субекта Андерсена, де може всьо найти, і що має робити. Сей лист поставив запечатаний на ляду. Поглянув на годинник; було близько перед четвертою, отже день мусїв вже сїріти, бо се був початок мая. Ще раз кинув оком на стїнний календар, на котрім були виписані днї речинців сплати єго векслїв, підчеркнув найблизші червоним олівцем і положив книжку на стіл.

Потім вийшов знов до склепу і встромив два китайскі яблока до кишенї, до сурдута, розтворив свою нотатку, щоби переконати ся, чи суть там візитові карти, щоби могли єго пізнати, а потому пішов назад до контори, сховав револьвер і бляшанну пушку до другої кишенї і згасив потому ґаз.

Коли замісць сьвітла настала нараз зимна темнота, найшов на него ляк, як би вже окружала єго темнота смерти.

Він упав на столик до писаня і чув ся дуже зворушеним; здавалось єму, що давить єго щось за шию.

Він заслонив твар руками і шепотїв: „Боже допоможи! — Боже допоможи!“

Але се мусїло скінчитись; підніс ся, взяв капелюх і нагортку і пішов найперше через свою спальню, де станув і оглянув ся навколо себе, аж задержав ся очима на портретї матери — тодї заплакав. Але потому пішов дальше через сьвітлицю і коритар, замкнув двері від подвіря і отворив фіртку до улицї.

Ішов в раннім сумрацї пустими улицями і чув, як єму було немило слухати відгомону власних кроків. Ішов дальше, і дальше, не подибуючи нїкого. Аж по довгім часї почув, як хтось в землї лупав і копав; се гудїло, мов би гробар копав собі свою власну яму і ся гадка дратувала єго більше, як передше тишина, хотяй міг був собі легко подумати, що се копають тільки за зіпсутим водяним проводом.

Коли вийшов за місто, зробив ся вже день і він ішов повільнїйше. Ранок видавав ся єму такий чудово красний, воздух такий прозоро чистий, але на заходї запримітив над далекими, синявими горами тяжкі темні хмари. З давної

служби і одноробчник навіть може авансувати в часї військової служби.

Зрадив ся. В процесї о рублї, котрий недавно тому відбув ся в Коломиї, обжаловуючий др. Дудикевич мав довшу промову, а між иньшими сказав таке: Довідаєм ся власне з дневників, що Поляки у Великій Польщі беруть від російского правительства рублї на народну аґітацию против ґерманїзациї. Не знаю, чи то правда, але я бажав би, аби так було, бо ті рублї могли би стати початком початку до вашого (Поляків) зближеня до Росиї." Сим мимохіть зрадив др. Дудикевич, що уважає побиране рублїв від російского правительства зближенем до Росиї. Га, коли так, то вже розуміємо, чому москвофіли так дуже зближують ся до Росиї...

Знов заборони віча. На день 28-го вересня було скликане віче до Дрогобича, а на день 29-го вересня до Жидачева, однак старостваа заборонили ті віча.

Реформа системи численя часу. Француз Етієн, депутований з Орану в Альжирі і бувший віцепрезидент палати депутованих, рішив ся внести в палатї проект зміни численя часу на десяточний. Тілько один одинокий час лишив ся при давних традицийних мірах; у всїм иньшім виперли їх обчислюваня в системі метричній, бодай у Франциї і в романьских краях. Примінене десяточної системи численя часу вимагало би дїлити день на 10 годин, годину на 100 мінут, мінуту на 100 секунд. П. Етієн проєктує скликати підчас міжнародної вистави в Парижи 1900 року в тій справі конґрес, щоби то нове численє часу приймили всї держави без найменьших похибок.

80 обжалованих. Перед станїславівским судом відбула ся у вівторок карна розправа против 80 міщан з міста Галича, обжалованих о публичний ґвалт, котрого допустили ся тим, що викопали вбиті радою громадскою палї на громадских ґрунтах і порубали їх. Міщани перше уживали ті ґрунта, але тепер громадска рада призначила їх на виарендоване. Коли прийшли робітники орати ті ґрунта, обжаловані прогнали їх силою так, що не можна було ґрунта передати арендарям. Міщани боронили ся перед судом самі і толкують своє поступоване тим, що уважають ті ґрунта своєю власностию. Треба ще додати, що їх рекурс до найвисшого трибуналу против згаданого рішеня громадскої ради полагоджено в їх користь. Розправа тревала коротко, бо обжаловані майже всї признали ся до вини. Суд увільнив 10 цїлком, а решту 70 міщан засудив на арешт від 3 днїв до 5 тижнїв.

О женщину. Оногди в ночи прийшло в Бродах до бійки межи робітниками а вісьмома вояками з тої причини, що один з вояків зачіпив жінку одного робітника. Вояки утїкли перед оружними в каміне і коли робітниками, однако один вояк ударений каменем в голову, упав і сконав на місци. Робітників арештовано.

Добра мама. Перед трема роками осїла в містї К. вдова по високім урядника з своїми доньками Анною і Климентиною. Они винаймили гарне помешкане і жили взагалї по паньски. Видко було, що панї Г. хотїла видати свої доньки; она сама була ще досить гарна помимо своїх 40 лїт. Гарна Климентина мала богато женихів, між ними урядника П. Він вкінци заручив ся з нею і так минув один рік. Але він мав довги та надїяв ся, що приданим Климентини зможе заплатити їх. Одного-ж дня заявила єму панї Г., що єї доньки дістануть придане аж по єї смерти. Урядник П. написав прощальний лист своїй Климентинї і щез не знати куди. Бідна Климентина журила ся дуже, бо щиро полюбила того гультая. Минувшого місяця виїхала панї Г. до Будапешту, як казала, на виставу. Сими днями прийшов від неї лист з Америки, в котрім доносить, що віддала ся за того урядника П. Климентина пропала від того дня без вісти.

Друкарскі похибки. В статї „Наші рутеньскі радикали" в числї 206 закрали ся дві важнїйші похибки, котрі просимо ласкаво поправити. А іменно на першій сторонї в 2-ій шпальтї 8-а стрічка з долу має бути замісць „вихідною дорогою" — вихідною т о ч к о ю; в 3-ій шпальтї в 6-ій стрічцї замісць „в аґітаторскім фосфорі" — в аґітаторскім ф е р в о р і.

Сегорічна зима. При наближеню зими розписали ся заграничні часописи о віщованях метеорольоґів, що сегорічна зима буде мабуть дуже остра. Деякі метеорольоґи опирають свої пророкованя на тім, що в сїм роцї упали в горах незвичайно вчасно снїги, а богато родів птахів відлетїли скорше як звичайно в теплі краї. Має то бути певною заповідию великих морозів. Величезні спеки, які сего лїта панували в многих місцях землї, навіть в полосї уміреній і північній, дають деяким метеорольоґам причину здогадувати ся, що зимою будуть великі і постійні морози. Але нїґде не були спеки так великі, як в Сполучених Державах, де тепло сонїшного проміня доходило часом до такої висоти, що годї було видержати під отвертим небом. В Новім Йорцї — як пише часопись La Nature — збільшила ся в сїм роцї смертність три рази задля нечуваного горячa. Досить сказати, що за десять днїв від 12-го до 22-го серпня померло там від сонїшного пораженя 617 осіб. Конї, пси і коти гибли тисячами, а в підміских околицях лежали кіньскі трупи по дорогах, бо нїхто не хотїв їх закопувати, тілько їх було. Наслїдки такого незвичайного явища природи дали ся скоро чути, бо у всїх галузях людскої працї показав ся застій. Тому сеї зими мають ся взяти під розвагу замітки метеорольоґів, щоби розслїдити, яку звязь має лїтна спека з погодою в зимі.

Мошкова пісня. В найновійшім 18-ім числї *Зорі* находимо між творами Руданьского таку сьмішну пісню залюбленого Мошка:

Залюбив ся Мошко
У нашу дївчину.
Сидить тай сьпіває
В лихую годину:

Сьвітить місяць, сьвітить,
І сонця не треба, —
Він не впаде з неба,
Бо добре держить ся.

Ой там край Дунаю
Голуби лїтають, —
Най собі гуляють,
Бо я їх не пійму.

Сїв заяць на дубі,
Оріха кусає...
Бо він виглядає
Милої коханки.

Сїв заяць на дубі,
А я коло дуба.
Як ти менї люба,
Сказати не можу!

Бідний Мошко!

На нашу бурсу прислав п. Гиполит Омельский з Заставни складку 2 зр. 20 кр., зібрану в Василеві на храму в домі п. М. Кракалїї. На ту цїль зложили пп. Г. Омельский 20 кр., Андрій Зугаєвич 50 кр., Евгений і Дмитро Томоруґи по 15 кр., Юрій Томоруґ 40 кр. Питро Войновский 30 кр. і М. Кракалїя 40 кр., — П. Альбин Петрачик з Самушина прислав складку на бурсу 3 зр. 40 кр., на котру в домі надучителя Ник. Спинула в Чорнім Потоцї зложили сї пп.: Н. Спинул 1 зр., Оскар Кантор 50 кр., О. Спачиньский, В. Тимкович, І. Чая, Д. Омельский, Ат. Гнат — всї по 20 кр., Ем. Кавтиш 15 кр., Ем. Тимкович 50 кр., Альбин Петрачик 25 кр. Окрім того прислав уч. Володимир Григорович з Чорногузів 50 кр. Разом зложено доси на бурсу **723 зр. 30 кр.**

Померли: о. Іван Венгринович, гр. кат. парох в Далієвій, яслиского деканату, в 78-ім роцї житя, а 52-ім сьвященьства; — Евгенія зі Шкурганів Романовска, жена гр. кат. пароха в Ярославі, в 27-ім роцї житя.

Наука, штука і лїтература.

P e r p e d e s a p o s t o l o r u m. Під таким заголовком вийшли яко відбитка з „Зорі" під доглядом Василя Лукича образки з житя духовеньства на Українї Володимира Левенка. Книжка має 106 сторін 8° і коштує 30 кр.

З о р я ч. 18 з дня 27-го вересня с. р. містить вірш А. Бобенка: „М. Комарови"; — продовжене повісти Івана Левіцкого „Не той став"; — продовжене нових поетичних творів Степана Руданьского; — образок з галицкого житя Мирона Кардуби „Бобо"; — конець присїлвя і сьпівомного перекладу Степана Руданьского „Ігор Сїверский"; — розвідку М. Комара „Ненадруковані вірші П. Гулака-Артимовского" та Гулака вірш „Глек"; — біоґрафічну розвідку А. Кримского про Михайла Комара; — вкінци хронїку і біблїоґрафію. Образків поміщено

привички почав думати про весняні засїви, про погоду та про цїни збіжа. Він бачив прецїнь також там високо живучих людий. Коло одного дому, попри котрий він переходив, стояла якась жінка і мила дереване начине, а два брудні бахорі ссали пальцї і глупо витріщились на него. За домом чув він шелест орючого плуга; конї форкали і сапали; плугатор зробив перестанок, щоби обтерти собі рукою піт з чола; потім приложив брудну, сїробрунатну руку як дашок перед очи, щоби побачити, хто се так рано йде дорогою.

Аазум станув і поглянув далеко понад околицю, що розпростерла ся перед ним, від сьвіжо з'ораного поля і поміж яснолисті дерева, понад сьвіжо зеленїючі луки і далеко ген аж до полонин з темними, сосновими островами і горами в задї, що змінялись в красках від синьозеленої аж до жовто-брунатної, після того, як падали сонїчні промінї на широкі маси і на сосновий лїс.

Єго очи вдивляли ся довше і довше, хотїли всї гори розріжнити від себе, але нарештї затримались на синїх тонах, де найвисша гора лучилась з небесами в далеку, далеку нескінченість — нескінченість, так єсть! Що прецїнь було там дальше за тим, поза простором небесним? Нескінченість!

Єму було спішно, відвернути око від того виду і він звернув его знова на дерева, що росли недалеко, та на плоти з тернини. Може таким от терном вінчали колись Ісуса Христа.

Ісус Христос! Що Він сказав би до его заміру?

„О, Він прецїнь умер за нас всїх, Він мо-лить ся за нас всїх, Він не буде строгий супротив мене," подумав Аазум і пішов дальше.

Трохи дальше повисше лїса було місце, котре Аазум вибрав собі: цїлком малий, зелений платок землї, на котрім лежав великий камінь польний і звідки можна було видїти дорогу. Виняв револьвер, положив его на камінь, посунув его трохи дальше на гору, щоби не зсунув ся, виняв потому бляшанну пушку з патронами і набив дві цївки. Хотїв випробувати оруже на дереві, потиснув — справдї, пішло цїлком добре, зі смереки розлетїлись кавалки кори на всї боки. Стебельцем змірив, як глибоко застрягла куля. Добре, она мала силу! А друга так само!

Потім набив всї цївки, а коли вже і то скінчив, сїв на камінь і положив револьвер коло себе.

Тепер отже мало стати ся. Потім зачав, щоби сказати правду, обгортати его фізичний страх. Єму робилось горячо і зимно і знов горячо, а потім се був прецїнь великий гріх, що він хотїв доконати! Чи не лїпше, залишити се і красше терпіти і тривати, хоть і як оно прикро. Тепер хотїв він, по правдї взявши, дуже радо жити. Чому як раз ті малі пташки там на галузях цьвірінькають так, чому як раз тепер так сьпівають і виводять так радісно свої піснї по цїлім лїсї? Так було тихо, коли дались чути перші два вистріли; тепер здавало ся, як би птахи сьпівали з подвійною силою. Чи не можна би зробити, щоби жите пережити?

(Дальше буде).

в сїм числї три: портрет Михайла Комара; „Болди в Бубнищу коло Болехова“ і „Водопад гramітний коло Дори“.

Телєграми „Буковини“.

З дня 2-го жовтня 1896 року.

Відень. По фінансовім експозе міністра Білиньского жалував ся пос. Кайцль, що буджет предложено ще сїй палатї. Ґр. Кінбурґ інтерпелював в справі повитаня сольногородского католицкого віча намістником Туном. Пос. Паршвиц, щоби знести або обмежити торговлю збіжем на терміни. Пос. Герольд поставив пильне внесене в справі охорони ческих меньшостий. Президент міністрів ґр. Баденї заявив, що правительство уважає своїм обовязком не допустити до більших неприемностий. Кождий Чех повинен не лише в Чехах, але в цїлій Австриї чути ся мов дома. Посли повиннї враз з правительством старати ся о успокоєне розбурханих умів. Пос. Кафтан висказує своє вдоволене з сего заявленя. Пос. Рус каже, що правительство повинно хоронити Нїмцїв в Чехах, бо инакше не знати, чи нїмецкі посли будуть брати участь в працях ческого сойму. На тім перервано засїдане до суботи.

Відень. Палата панів збере ся на наради дня 10-го с. м. На порядку дневнім між иньшим закон о безпосередних податках доходових.

Відень. В середу вечером номер віцепрезидент палати панів князь Шенбурґ.

Прага. Страйкуючі робітники були через цїлу ніч і зрана о $^{1}/_{2}11$ год. перед полуднем цїлком спокійні. Розложене війска і зарядженя для удержаня спокою мають добрі наслїдки.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	6^{57}	10^{28}	5^{50}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Ґлїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	10^{00}	5^{23}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	9^{50}

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	10^{29}	5^{38}		
До Ґлїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	7^{17}	10^{48}	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.